

Képzési és kimeneti követelmények (KKK) **LOGOPÉDIA MESTERKÉPZÉSI SZAK**

1. A mesterképzési szak megnevezése: logopédia (Speech and Language Therapy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA) fokozat
- szakképzettség: okleveles logopédus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Speech and Language Therapist

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gyógypedagógia alapképzési szak logopédia szakiránya.

4.2. Az egyetem által meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-40 százalék)
- a diplomamunka/szakedolgozat elkészítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit;
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 20 kredit;
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit.

7. A szak képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti (ISCED) tanulmányi területi besorolása: 145/0114

8. A mesterképzési szak képzési célja, az általános és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan logopédus szakemberek képzése, akik rendelkeznek a komplex hang-, beszéd-, beszélt és írott nyelvi és kommunikációs zavarok, valamint a nyelészavarok felismeréséhez, vizsgálatához, korszerű terápiájához és rehabilitációjához szükséges specifikus ismeretekkel. Képesek a kommunikációs zavarokat a nyelvi, pszichológiai, biológiai tényezők, valamint a kliens és környezetének szükségletei kölcsönhatásában értelmezni, ismereteiket a hang-, beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok objektív megismerése, diagnosztikája, valamint az intervenció és rehabilitáció folyamatában minden életkori csoportban, a köznevelési, illetve az egészségügyi és rehabilitációs intézményrendszerekben autonóm módon felhasználni. Képesek szakmai csoportokban tervezési, módszertani fejlesztési, szervezési, irányítási, döntéshozói és mentori feladatok ellátására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben való folytatására

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

a) tudása

- Ismeri a szerzett és fejlődési kommunikációs zavarok biológiai, neurofiziológiai hátterét, a kommunikációs zavarokkal etiológiai kapcsolatban álló betegségek, sérülések, neurofiziológiai funkciózavarok természetét, lefolyását, orvosi kezelésük alapelveit.

- Ismeri a humán kognitív funkciók – észlelés, figyelmi és végrehajtó funkciók, emlékezet, gondolkodás, nyelv – neuropszichológiai modelljeit és az e területeken jelentkező funkciózavarok neuropszichológiai rehabilitációjának elvi megfontolásait, főbb diagnosztikai és intervenciós eljárásait.
- Ismeri a biológiai idősödés kommunikációt befolyásoló neurofiziológiai és neurokognitív vonatkozásait.
- Ismeri az emberi kommunikáció kognitív pszichológiai, idegtudományi, neuropszichológiai modelljeit, a beszéd/nyelvi feldolgozás és produkció modelljeit, a korszerű képalkotó eljárásokon alapuló vizsgálatok vonatkozó eredményeit
- Ismeri a klinikai nyelvtudomány medicinális, nyelvészeti, illetve beszéd- és nyelvtudományi alapú klasszifikációs rendszereit, a pragmatikai, morfoszintaktikai, szemantikai, fonetikai és fonológiai nyelvi szintekhez kapcsolódó funkciózavarok klinikai nyelvtudományi leírásait és diagnosztikai kritériumait.
- Ismeri a klinikai nyelvtudomány nyelvi diagnosztikai módszereit, a strukturált tesztek módszertani alapelveit, a beszélt nyelvi minta kiváltásának, lejegyzésének és elemzésének elméleti alapjait és módszertanát, az egyes elemzési módok előnyeit és hátrányait.
- Ismeri a beszéd eszközfonetikai elemzésének korszerű módszereit és eszközeit, működési elveiket, alkalmazhatóságuk indikációját a logopédiai tevékenység számára.
- Ismeri a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok tüneti képét, természetes fejlődési dinamikáját, diagnosztikus kritériumait, valamint a szemléleti kereteket, amelyek meghatározzák a vizsgálat területeit, lépéseit, illetve az intervenciós módszerek kiválasztását
- Behatóan ismeri a hang-, beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok területén a differenciáldiagnózis során felmerülő elméleti problémákat.
- Ismeri a fejlődési hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok gyermek-, serdülő- és felnőttkori megjelenési formáit, a funkciózavarok életkorral járó tünetváltásait, az életkörülmények változásainak hatásait.
- Ismeri és érti a többnyelvűség logopédiai vizsgálatot és intervenciót befolyásoló hatásait, a többnyelvűségből eredő kommunikációs változatokat, ezeknek a kommunikációs zavaroktól való elhatárolásának szempontjait.
- Ismeri a szerzett hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok megjelenési formáit, tüneti képét, diagnosztikai kritériumait, az állapotmegismerés és a rehabilitáció módszertani elveit és eljárásait, a beavatkozás céljait és lehetőségeit befolyásoló biológiai és környezeti szempontokat.
- Ismeri a logopédiai beavatkozás formáinak alapelveit, a különböző terápiás formák hatásmechanizmusait.
- Ismeri az egyes kommunikációs zavarok területén a logopédiai tevékenység módszertani alapelveit, a módszerekkel és eszközökkel kapcsolatos tudományos és gyakorlati elvárásokat, az érveken alapuló gyakorlat (evidence-based practice) elveit és alkalmazásának feltételeit a logopédiai tevékenységben.
- Ismeri és kritikusan képes forrásként alkalmazni a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok köréhez illeszkedő internetes és nyomtatott ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri az egyes hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarokhoz, illetve a különböző logopédiai tevékenységformákhoz kapcsolódó kutatási irányzatokat és a korszerű tudományos eredményeket.
- Ismeri a tudományos kutatás módszereit, a matematikai statisztika alapfogalmait és felhasználási lehetőségeit a logopédiai kutatásokban.
- Ismeri a kutatásetika alapelveit és ezek gyakorlati érvényesítésének módját.

- Ismeri a tudományos ismeretátadás különböző formáit és alkalmazási lehetőségeit a logopédiai tudományos közlésekben.
- Ismeri a logopédiai szakmai irányítás szervezeti és vezetési funkcióinak jogi, humánerőforrásmenedzsment és pénzügyi alapjait.
- Ismeri a logopédiai tevékenység etikai alapelveit.
- Ismeri a kollegiális tanácsadás elveit és elméleteit.
- Ismeri a logopédiai gyakorlatban megvalósuló szakmai mentori és szupervíziós tevékenység sajátosságait, funkcióit és támogató módszereit.
- Ismeri a beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok területén a szakértői diagnosztikai tevékenység jogi környezetét, módszertani alapelveit, eszközrendszerét, tevékenységi körét és kompetenciahatárait.
- Ismeri a színpadi és egyéb professzionális hang- és beszédképzés támogatásának logopédiai módszertanát.
- Ismeri a logopédiai tevékenységhez kapcsolódó művészetpedagógiai eszközök és eljárások személyiségre és a kommunikációs képességre gyakorolt hatásmechanizmusát.

b) képességei

- Képes helyesen értelmezni az emberi kommunikációs és nyelvi képesség pszicholingvisztikai, kognitív pszichológiai és neuropszichológiai modelljeit.
- Képes a pragmatikai, morfoszintaktikai, szemantikai, fonetikai és fonológiai nyelvi szintekhez kapcsolódó funkciózavarok klinikai nyelvtudományi diagnosztikai módszereinek alkalmazására.
- Képes alkalmazni a beszéd eszközfonetikai elemzésének korszerű módszereit és eszközeit a logopédiai tevékenység körében.
- Képes a hangképzés, a beszéd, a nyelv, a kommunikáció és a nyelés zavarainak biológiai, pszichológiai, szociális, nyelvészeti és logopédiai szempontú értelmezésére, kritikai értékelésére, a különböző szempontok integrációjára.
- Képes a szerzett és fejlődési kommunikációs és nyelészavarokat mutató személyek orvosi, pszichológiai, szociális, pedagógiai, gyógypedagógiai és egyéb társszakták által kiadott vizsgálati eredményeinek, kezelési dokumentumainak értelmező áttekintésére.
- Képes az orvostudományi, pszichológiai, klinikai nyelvtudományi, illetve beszéd- és nyelvtudományi klasszifikációs rendszerek értelmezésére.
- Képes a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok feltárására alkalmas logopédiai vizsgálati módszerek kiválasztására, a vizsgálatok elvégzésére, az adatok rögzítésére, kvalitatív és kvantitatív elemzésére, értelmezésére, a különböző társszaktaktól és egyéb forrásokból származó információk integrálására, a diagnosztikai kategóriák megállapítására, a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok differenciáldiagnosztikájára.
- Képes a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarokban érintett egyén és környezete szükségleteinek figyelembevételével a logopédiai prevenció, intervenció és rehabilitáció hosszú, közép és rövid távú céljainak, feladatainak, formáinak és módszereinek kijelölésére a diagnosztikai folyamat eredményeinek megfelelően.
- Képes megkülönböztetni a tudományosan igazolt, érveken alapuló gyakorlatot az empirikusan bevált, de tudományosan nem igazolt eljárásoktól.
- Képes a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarokban érintett személyek hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs, táplálkozási képességeit fejlesztő, az életminőséget javító logopédiai intervenciók és rehabilitációs tevékenység végzésére a személy egyéni szükségleteinek és környezeti feltételeinek megfelelően differenciált formában.

- Képes a logopédiai beavatkozás hatékonyságának folyamatos nyomon követésére és ellenőrzésére, ennek megfelelően szükség esetén a terápiás célok, eszközök, formák és stratégiák megváltoztatására.
- Képes hatékonyan kommunikálni más területek szakértőivel, a logopédiai ellátásra szoruló személlyel, annak hozzátartozóival, az érintett személy fejlesztése vagy a hang-, beszéd- és nyelvi zavarok kialakulásának megelőzése érdekében (prevenció és tanácsadás).
- Képes az ellátásban részt vevő más szakemberekből – így orvos, pszichológus, szociális szakember, pedagógus, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő stb. – álló team munkájában való eredményes részvételre.
- Képes a logopédiai vonatkozású tudományos kutatási eredmények folyamatos monitorozására, kritikus értékelésére, szakmai tevékenységébe való beépítésükre.
- Képes szakmai tudásának, személyes adottságainak, készségeinek folyamatos továbbfejlesztésére, idegen nyelvű forrásmunkák kritikai feldolgozására, azok ismereteinek integrálására.
- Logopédiai szakmai és kutatás-módszertani ismeretei alapján képes logopédiai vonatkozású kutatásokban tevékenyen részt venni, azok céljait meghatározni, kutatási feladatokat elvégezni.
- Képes a tudományos kutatás és a matematikai statisztika módszertanát a logopédiai kutatásokban alkalmazni.
- Képes kutatási eredményeit írás- és szóbeli közlési formákban a tudományos publikációk stílusában megfogalmazni.
- Képes az egyes kommunikációs zavarok területén a logopédiai tevékenység módszertani alapelveinek, különösen az érveken alapuló gyakorlat (evidence-based practice) elveinek és alkalmazási feltételeinek figyelembe vételével új diagnosztikai és intervenciós módszertani eljárások fejlesztésében való részvételre.
- Képes a vizsgálati eredményekkel és az intervencióval összefüggő témában véleményét szóban és írásban a szakterminológiát használva kifejtetni, érvelni szakemberek és laikus személyek számára egyaránt.
- Képes a hang-, beszéd, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarokkal kapcsolatos vizsgálati eredményeket összegző, a beavatkozás területeit, céljait és formáit kijelölő hivatalos szakvélemény megfogalmazására szakértői tevékenység körében.
- Képes a szakmai tevékenységével kapcsolatos önreflexióra.
- Képes a logopédiai szakmai körökben irányítói, mentori és szupervíziós feladatok betöltésére, a rá bízott gyakorló szakemberek, hallgatók szakmai fejlődését elősegítő tanácsadásra és támogatásra.
- Képes a színpadi és egyéb professzionális hanghasználók logopédiai támogatásának igényeit, céljait és feladatait felmérni, a hang- és beszédképzés támogatásának logopédiai módszereit preventív szemléletben alkalmazni.
- Képes az egyes művészetpedagógiai irányzatok szemléletét, eljárásainak elemeit személyre szabott és a kommunikációs képességet fejlesztő módon beépíteni a logopédiai tevékenységbe.

c) attitűdje

- A szakmai megújulás igénye hajtja, új intervenciós technikák, vizsgálati eljárások elsajátítására törekszik.
- Igénye van a logopédiai ellátás minőségét biztosító és magasabb szintre emelő programok kidolgozására, alkalmazására, ilyen célú projekteken való részvételre.
- Vallja, hogy a szakmai fejlődésében a kutatásnak, a kutatási eredmények közzétételének jelentős szerepe van.

- Gyarapítja szaktudását és tapasztalatait, kutatásának eredményeit megosztja munkatársaival.
- A segítő attitűd szakmai identitásának lényeges eleme.
- Megszerzett tudása birtokában fontosnak tartja a szakmai segítségnyújtást, a logopédushallgatók és kezdő szakemberek mentorálását, minden lehetséges alkalommal segíti mind az elméleti, mind pedig a gyakorlati logopédiai szaktudás elsajátítását.
- Facilitáló szerepet tölt be a szakmai csoport tevékenységében.
- Szakmai tevékenységét a szakterület etikai normáinak megfelelően végzi.
- Munkája során kliensei között nem tesz különbséget etnikai, szociális, vallási, nemi tekintetben.
- Szakmai döntéseiben etikusan jár el: nem fogad el ajándékot, sem bármiféle juttatást, amely befolyásolhatná szakmai döntéshozatalát, szakmai szervezési döntéseit nem motiválják anyagi megfontolások.
- Klienseivel nem alakít ki szoros személyes kapcsolatot, nem kötelezi el magát klienseinek, nehogy ezzel megzavarja a terápiás folyamatot.
- Honoráriuma szakmai normákhoz kötött, megállapítása a logopédiai intervenció megkezdése előtti megegyezés tárgya, figyelembe veszi a kliens és a szakma érdekeit is.
- Szakmai tartalomfejlesztést célzó tevékenységét szakszerűen és objektíven végzi, és előtérbe helyezi szakmai felelősségét a személyes profittal szemben.
- Szakmai tevékenységét folyamatosan igyekszik a logopédiát és a logopédusokat képviselő szakmai érdekvédelmi szervezetek iránymutatásaihoz igazodva végezni.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmailag autonóm módon jár el a kompetenciakörébe tartozó logopédiai tevékenység, így a prevenció, tanácsadás, állapotmegismerés, intervenció, nyomkövetés során.
- Döntéshozatalában szakmai felelősségvállalás jellemzi.
- Világosan látja saját szakmai kompetenciáinak határait, a szakmaközi párbeszéd szerepét;
- Kritikus tudatossággal értékeli a kapcsolódó kutatási eredményeket, a szakma sajátosságait figyelembe véve mérlegeli azoknak a logopédiai ellátás adott területére való alkalmazhatóságát.
- Örzi és folyamatosan fejleszti szaktudását, egész pályafutása alatt lépést tart a szakterület fejlődésével, hogy ezzel klienseit a legjobb ellátásban részesíthesse.
- Bármely intézmény alkalmazotjaként törekszik a szervezet más tagjaival való együttműködésre, ugyanakkor nem fogadja el az őt szakmai integritásában és autonómiájában korlátozó utasításokat, szabályokat; e tekintetben kollégáit és mentoráltjait is támogatja.
- Semmilyen formában nem dolgozik együtt illegálisan tevékenykedő vagy nem megfelelő technikát alkalmazó személyekkel, nem ad el és nem kölcsönöz diagnosztikai és terápiás célt szolgáló eszközöket megfelelő minősítés nélküli személyeknek.
- Tevékenysége fejlesztő hatékonyságát folyamatosan értékeli, és véget vet a terápiának, amint egyértelművé válik számára, hogy a kliens abból többet nem profitál.
- Nem végeztet logopédiai kompetenciakörbe tartozó tevékenységet szakképzetlen személyekkel vagy hallgatókkal szupervízió és teljes felelősségvállalás nélkül.
- Munkája során kötelezi a szakmai titoktartás, az adminisztrációs és a terápián kívüli információkra vonatkozóan is, kivéve, ha a kliens vagy képviselője erről írásban nyilatkozik, ha szükséges, hogy a logopédus a kliens nevében információkat közöljön a hozzátartozókkal (a kliens érdekében), vagy ha kiskorúval történő visszaélésről szerez tudomást.

- Törekszik tájékoztatni az érintetteket, hozzátartozóikat és a nyilvánosságot a kommunikációról és annak zavarairól.
- Megbizonyosodik a nyilvánosság előtt megjelenő logopédiai szakmai információk helyes voltáról, és jelzi a téves, nem megfelelően alátámasztott vagy megtévesztő tartalmakat.
- Nem segíti az olyan új terápiás eljárások megvalósulását és terjedését, amelyek tudományosan megalapozatlanok, s ezekről nem mond illetéktelen véleményt.
- Tevékenységét megfelelő nyelvi kompetencia birtokában végzi, megfelelő szinten tudja írásban és szóban kifejezni magát azon a nyelven, amely a munkájához szükséges.
- Felfüggeszti vagy megszakítja munkáját, ha szakmai kompetenciájában valamilyen átmeneti vagy végleges változás olyan következményekkel jár, amely káros a kliensek és a szakma számára.
- Elfogadja annak a társadalomnak a szociális, morális elveit és törvényeit, amelyben dolgozik, elfogadja, hogy minden, ezen elvek betartásától való eltérés a társadalomnak a logopédusba, illetve a szakmába vetett bizalmát érintheti.
- Minden olyan tevékenységet kerül, amely a logopédusokat és a szakmát lejáráthatja.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. A szakmai ismeretek jellemzői

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a logopédiai szakterülethez kapcsolódó alkalmazott tudományterületek specifikus ismeretkörei (kognitív idegtudományi, neurofiziológiai, neuropszichológiai, gerontológiai és gerontopszichológiai, rehabilitációs, pszicho- és neurolingvisztikai, klinikai nyelvtudományi, nyelvtechnológiai, kísérleti fonetikai ismeretek) 10-20 kredit;
- a köznevelés színterein előforduló hang-, beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok logopédiai ellátásának specifikus, emelt szintű ismeretei, különös tekintettel a fejlődési zavarok felnőttkori megjelenési formáira, illetve a többnyelvű populációk logopédiai ellátási problematikájára 15-20 kredit;
- az egészségügyi és rehabilitációs intézményekben ellátandó, tipikusan felnőttkorban jelentkező, szerzett hang-, beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok és nyelészavarok logopédiai ellátásának specifikus ismeretei 20-25 kredit;
- a szupervíziós, szakmai szervezői, tervezési és mentori feladatokra való felkészítés, továbbá a szakértői diagnosztikai tevékenységhez kapcsolódó differenciáldiagnosztikai, eljárásmodszertani és jogi ismeretek 8-10 kredit;
- a tudományos kutatással és a tudományosan megalapozott módszertani fejlesztőmunkával kapcsolatos ismeretek, így a tudományos kutatómódszertan, a pszichometria, a tudományos közlés ismeretei 10-15 kredit;
- logopédiai kompetenciakörhöz kapcsolódó művészetpedagógiai módszerek gyakorlati ismeretei 5-10 kredit.

9.2. Idegennyelvi követelmény

A mesterfokozat megszerzéséhez szükséges egy nyelvből, amelyiken a szakmának tudományos irodalma van, államilag elismert középfokú (B2 szintű) komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél.

9.3. Szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a negyedik félévben összefüggő, 200 órás logopédiai rehabilitációs terepgyakorlat, amelynek kredit értéke 20 kredit.